

RÅD-, SVAMPE- OG INSEKTSKADER

FAGLIGE RETNINGSLINJER FOR BYGGESAGER OM
UDBEDRING AF RÅD-, SVAMPE- OG INSEKTSKADER

INDHOLD

INTRODUKTION	3
SLOTS- OG KULTURSTYRELSENS PRAKSIS	4
Praksis.....	4
Støttemuligheder.....	4
ANSØGNINGENS INDHOLD	6
Fuldmagt.....	6
Budgetskema.....	6
SAGSBEHANDLINGEN	8
FAGLIG BAGGRUNDSVIDEN	10
Begrebsafklaring.....	10
Svampe-, alge- og insekttyper.....	10
Typisk forekomst.....	12
Udbedring af skaden.....	13
Forebyggelse	14
Opfølgning på skaden.....	15
PRINCIPIELLE AFGØRELSE OG UDTALELSER	16
KILDER	17
LÆSEVEJLEDNING	18

Udgivet af

Slots- og Kulturstyrelsen, Center for Kulturarv, Fredede Bygninger

Redaktion

Lisa Marie Gerdes, Luna Dyre, Eva Sievert Asmussen, Slots- og Kulturstyrelsen

Tegninger

Rasmus Wieleman, Tegnestuen W

Forsidebillede

Slots- og Kulturstyrelsen

Publiceret december 2020

ISBN: 978-87-93942-28-8 (pdf)

EAN: 9788793942288

1

INTRODUKTION

Slots- og Kulturstyrelsens bygningsfredningsmyndighed har udarbejdet en række faglige retningslinjer for behandling af byggesager på de fredede bygninger i Danmark.

I retningslinjerne har vi nedskrevet vores praksis for at sikre en ensartet og gennemsigtig forvaltning.

Vi har udarbejdet de faglige retningslinjer som et værktøj til sagsbehandling for styrelsens medarbejdere.

De faglige retningslinjer henvender sig endvidere til fagfolk, myndigheder, ejere og andre særligt interesserede.

HER KAN DU LÆSE MERE

Læsevejledning til de faglige retningslinjer findes bagerst i dokumentet.

Mere information om bygningsbevaring og restaurering kan findes i Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade om restaurering og bygningsbevaring.

De faglige retningslinjer for behandling af sager om udbedring af råd-, svampe- og insektskader kan desuden med fordel læses i sammenhæng med de faglige retningslinjer vedrørende bindingsværk, tagværker, døre og porte samt vinduer.

HENVISNING

Find bygningsfredningsloven på retsinformation.dk

Find Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade på slks.dk

Find flere faglige retningslinjer på slks.dk

- Bindingsværk
- Tagværker
- Døre og porte
- Vinduer

2

SLOTS- OG KULTURSTYRELSENS PRAKSIS

Slots- og Kulturstyrelsens praksis er baseret på faglig viden om arkitektur, bygningskultur, byggeteknik og kulturhistorie. Desuden kan vores praksis være bestemt af udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn og principielle afgørelser fra Kulturministeriets departement. Endelig er vores praksis baseret på erfaringer fra fredningsgennemgangen 2010-2016.

Efter forvaltningsretten træffer vi altid afgørelse efter en konkret vurdering af den enkelte ansøgning.

PRAKSIS

Slots- og Kulturstyrelsens generelle praksis for behandling af sager om udbedring af råd-, svampe- og insektskader i de fredede bygninger er følgende:

Som udgangspunkt meddeler vi tilladelse til alle ansøgninger om tilladelse til at udføre undersøgelser, som kan generere viden om formodet råd-, svampe- eller insektskader. Vi kan stille krav om, at der foretages en vurdering af skadetype og omfang af en kyndig fagperson. Vi har mulighed for at yde tilskud til denne undersøgelse

Da der er tale om skader, som kan være ødelæggende for bygningen, imødekommer vi generelt ansøgninger om at udbedre råd-, svampe- og insektskader. Vi kan stille krav til udførelse.

Det er Slots- og Kulturstyrelsens generelle praksis at stille krav om, at der ikke anvendes trykimprægneret tømmer i de fredede bygninger.

Vi meddeles generelt tilladelse til borehulsvanding.

STØTTEMULIGHEDER

Støtte kan ydes til udarbejdelse af nødvendige undersøgelser, som gennemføres på ejers eller Slots- og Kulturstyrelsens initiativ. Det er Slots- og Kulturstyrelsen, som vurderer, hvorvidt en undersøgelse er støtteberettiget.

Slots- og Kulturstyrelsen har mulighed for at yde støtte til udbedring af råd-, svampe- og insektskader, hvis skaden har forringende betydning for bygningens fredningsværdier.

HENVISNING

Find bygningsfredningsloven på retsinformation.dk

Læs mere om fredningsværdier i kapitlet om [sagsbehandlingen](#) under afsnittet fredningsværdier.

For at komme i betragtning til støtte må bygningsarbejderne ikke være igangsat.

3

ANSØGNINGENS INDHOLD

Dette kapitel redegør for, hvad en ansøgning typisk skal indeholde, for at sagen er tilstrækkeligt oplyst og kan behandles af Slots- og Kulturstyrelsen.

Slots- og Kulturstyrelsen forholder sig til, om ansøgningsmaterialet indeholder de nødvendige oplysninger, for at vi kan træffe afgørelse i sagen. Hvis vi vurderer, at der kun mangler få oplysninger, vil vi typisk anmode om supplerende materiale. Hvis vi vurderer, at en større del af ansøgningsmaterialet mangler, giver vi typisk afslag på uoplyst grundlag. Ansøger er i de tilfælde nødt til at indsende en ny, fuldt oplyst ansøgning.

HVAD SKAL ANSØGNINGEN INDEHOLDE?

Ansøgning om	Indhold
Udbedring af råd,- svampe- og insektskader	• Redegørelse for eksisterende forhold i tegning og/eller fotos • Beskrivelse af skadetype og omfang • Beskrivelse af ønsket metode for udbedring herunder materialer og samlinger • Redegørelse for omfang af ønsket udskiftning i tegning og/eller fotos • Evt. vurdering fra fagperson

FULDMAGT

Hvis ansøgeren ikke er ejer af bygningen jf. Tingbogen, skal der vedlægges en gyldig fuldmagt fra bygningens ejer.

Ved fredede bygninger, der er opdelt i ejerlejligheder betyder det, at der skal foreligge en fuldmagt fra ejerforeningen.

Det skal fremgå af fuldmagten, hvem der udsteder fuldmagten, og hvem fuldmagten er udstedt til. Fuldmagten skal være dateret. Det skal klart fremgå, hvilke bygningsarbejder, fuldmagten gælder.

Fuldmagten skal være udstedt til den person eller virksomhed, der søger om tilladelse til at udføre bygningsarbejder på den fredede bygning.

BUDGETSKEMA

Man ansøger om tilskud ved at vedlægge et udfyldt budgetskema til ansøgningen.

HENVISNING

Find Slots- og
Kulturstyrelsens
budgetskema på slks.dk

Budgetskemaet skal indeholde stamoplysninger om den fredede bygning samt oplysninger om bygningens ejer. Budgetskemaet skal også indeholde oplysninger og prisoverslag over de forventede omkostninger ved bygningsarbejderne. Ofte vil der forekomme bygningsarbejder, som ikke er støtteberettigede, og det er derfor vigtigt at opliste de forskellige udgifter separat.

4

SAGSBEHANDLINGEN

Dette kapitel beskriver en række parametre, som Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og opvejer til at træffe en afgørelse i den enkelte sag.

FREDNINGSVÆRDIER OG SIGNIFIKANS

I behandlingen af byggesager, foretager Slots- og Kulturstyrelsen først en vurdering af bygningens bærende fredningsværdier og en vurdering af bygningens signifikans.

Bærende fredningsværdier

Vi vurderer, om de ansøgte arbejder understøtter og opretholder bygningens bærende fredningsværdier.

Der kan f.eks. knytte sig bærende fredningsværdier til en oprindelig port, en synlig bindingsværkskonstruktion eller et gammelt tagværk.

FREDNINGSVÆRDIER KORT FORTALT

De bærende fredningsværdier er summen af en bygnings arkitektoniske, kulturhistoriske og miljømæssige værdier. De bærende fredningsværdier udgør bygningens særlige og umistelige værdier. De bærende fredningsværdier skal være synlige og håndgribelige bygningselementer.

Signifikans

Herudover vurderer Slots- og Kulturstyrelsen bygningens signifikans. Generelt vil en høj signifikans medføre en forholdsvist restriktiv forvaltning. Bygninger med en lav signifikans vil typisk medføre en mindre restriktiv forvaltning.

Vurderingen af bygningens signifikans sker på baggrund af en vurdering af:

- Bygningens autenticitet
- Bygningens integritet

SIGNIFIKANS KORT FORTALT

Signifikans er et udtryk for bygningens betydning set i forhold til andre fredede bygninger af samme type. Signifikans vurderes ud fra sjældenhed, kvalitet og bevaringstilstand.

SKADENS OMFANG

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, om skadens omfang er præcist indskrænket. Fjernelse af for meget materiale kan medføre, at fredningsværdier går tabt nu og her, mens fjernelse af for lidt materiale kan medføre, at fredningsværdier på sigt går tabt, da angrebet da ikke inddæmmes og spreder sig videre. Styrelsen vurderer, om en fagperson skal vurderer skadens omfang.

ORDFORKLARING

Autenticitet er et udtryk for bygningens ægthed. Både oprindelige og senere tilkomne bygningsdele indgår i vurderingen af bygningens autenticitet.

Integritet er et udtryk for, hvor helstøbt bygningen fremstår i sig selv og i forhold til omgivelserne.

SKADENS NÆRE OMGIVELSER

Vi forholder os til, om der er anvendt materialer eller udført arbejde i de omkringliggende omgivelser, som giver en øget risiko for råd-, svampe- og/eller insektskade.

METODE FOR UDBEDRING

Slots- og Kulturstyrelsen vurderer, om den ønskede metode for udbedring vil sikre og understøtte opretholdelsen af bygningens bærende fredningsværdier. Vi forholder os desuden til, om der er evidens for, at den ansøgte metode for udbedring vil have den ønskede effekt.

5

FAGLIG BAGGRUNDSVIDEN

Formålet med dette kapitel er at introducere læseren til væsentlige dele af den faglige baggrundsviden, som ligger til grund for Slots- og Kulturstyrelsens behandling af byggesager om udbedring af råd-, svampe- og insektskader.

Der kan i dette kapitel forekomme beskrivelser af tekniske løsninger og bygningsdele, som ofte ikke er hensigtsmæssige at anvende i de fredede bygninger. Vi har valgt at beskrive et udvalg af disse løsninger, for at give læseren forståelse for hvilke erfaringer, der ligger bag vores praksis.

Yderligere baggrundsviden kan findes i Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade.

BEGREBSAFKLARING

Træ er et organisk materiale, der, hvis det bliver udsat for fugt, vil blive nedbrudt af svampe, bakterier og insekter over tid.

Dette faktum har stor betydning for byggeriet både i dag og rent historisk, da det er afgørende at reducere mulighederne for, at råd-, svampe- og insektskader kan opstå.

Man kan overordnet skelne mellem råd og svamp på følgende måde: overordnet betegner begrebet rådskader langsom nedbrydning forårsaget af mangelfuld vedligehold, mens svampeskader betegner skader forårsaget af kraftigt nedbrydende svampe, hvor nedbrydningen sker hurtigere end forventet for den givne bygningsdel.

Trænedbrydende insekter lever af næringsstofferne i dødt træ, som findes f.eks. bygningskonstruktioner. Insekterne lægger æg på træet, men det er larverne, der gnaver sig ind i træet. Larverne kan leve i træet op til 10 år, afhængigt af arten, indtil de forpupper sig til det voksne insekt og forlader træet gennem et flyvehul.

SVAMPE-, ALGE- OG INSEKTTYPER

De typer af svampe og andre organismer, som ofte kan forårsage nedbrydning af træ og i visse tilfælde også f.eks. murværk omfatter:

- Ægte hussvamp
- Gul tømmersvamp
- Hvid tømmersvamp
- Korkhat
- Barksvampe
- Gråmuld
- Tåresvamp
- Udendørs skimmelsvampe
- Indendørs skimmelsvampe
- Blåsplintsvampe
- Husbuk

- Borebiller
- Myrer
- Pæleorm og pælekrebs
- Alger
- Bakterier

Svampe

Ægte hussvamp lever i murværk og træ med adgang til kalk. Det er den mest alvorlige svampetype i danske bygninger og kan sprede sig gennem uorganiske materialer. Ægte hussvamp er hurtigvoksende og kan sprede sig til konstruktionen i et helt hus. Ægte hussvamp kan typisk ses ved, at der lægger sig et kakaobrunnt drys omkring frugtlegemet. Sporerne fra svampen spirer normalt ikke på sundt træ. Den vil derfor typisk være at finde på steder, som i forvejen er angrebet af andre svampearter. Den kan også overføres ved kontakt mellem inficeret træ og nyt træ.

ORDFORKLARING

Cellulose er et kulhydrat og forekommer i planter's cellevægge.

Gul tømmersvamp er en almindelige trænedbrydende svamp. Svampen nedbryder træets cellulose, hvorved der dannes brunmuld. Under de rette forhold kan gul tømmersvamp forårsage kraftig nedbrydning af træværket. Gul tømmersvamp vil sjældent have et synligt frugtlegeme og kan typisk ses ved, at træværket bliver kraftigt rødbrunt og sprækker.

Hvid tømmersvamp angriber ofte fugtige konstruktioner i og omkring badeværelser samt tagtømmer. Betegnelsen hvid tømmersvamp dækker over flere arter poresvampe. Hvid tømmersvamp kan identificeres ved synlige, hvide frugtlegemer, hvor det omkringliggende træværk vil få en lysebrun farve og sprække. Ligesom gul tømmersvamp, vil svampen nedbryde træets cellulose og danne brunmuld.

Korkhat findes primært i sydvendte konstruktioner og andre steder, hvor der både er fugtigt og varmt. Korkhat kan typisk ses ved, at træet revner og bliver mørkebrunt. Svampen har synlige, brune frugtlegemer.

ORDFORKLARING

Lignin er et stof der, ligesom cellulose, indgår i planter's cellevægge.

Barksvampe er en artsrig svampefamilie, der typisk angriber udvendigt træ, der er udsat for fugt. Barksvampe nedbryder træets cellulose og lignin og danner derved hvidmuld, hvor træværket opretholder sin farve. Barksvampe har ikke synlige frugtlegemer.

Gråmuld dannes af svampe, der tilhører familien sæksporesvampe, og angriber typisk facadepartier, stern- og dækbrædder, beklædning og udragende rem- og spærrender. Gråmuld vil ofte ligge i overfladen af træværket, hvor træværket bliver blødt og får en grålig farve.

Tåresvamp og andre bævresvampe er rådsvampe, som angriber udvendigt træværk, og kan særligt forekomme på træværk, hvor der er anvendt vandig overfladebehandlingsmidler. Svampene danner brunmuld og kan kendes ved små gule eller orange gule frugtlegemer.

Udendørs skimmelsvamp kan vokse i og på alle overflader og materialer, hvor den relative luftfugtighed er tilstrækkeligt høj. Udendørs skimmelsvamp kan være svær at se, dog er det lettest at identificere de mørke skimmelsvampe. Indendørs skimmelsvampe kan vokse alle steder, hvor der er fugt, organisk materiale og varme. Skimmelsvampe formerer sig ved hjælp af sporer, som de

gennem luften kan sprede vidt omkring. Sporerne findes overalt, og når de rette betingelser er til stede, begynder de at vokse og sprede nye sporer.

Skimmelsvamp er ikke til fare for konstruktionerne men kan forårsage helbredsproblemer hos beboerne/brugerne.

Blåsplintsvampe danner en blålig eller sort misfarvning i træ. Blåsplint kan undgås ved hurtigt at lagre nyfældet træ et tørt sted. Blåsplint kan ikke fjernes igen, men medfører ikke nogen konstruktiv nedbrydning.

Insekter

Husbuk er det mest ødelæggende træskadedyr og angriber primært tagkonstruktioner med voldsom svækkelse af træværket til følge. Husbuk kan typisk ses ved ovale flyvehuller i træværket og den spreder fint muld.

Borebiller er et almindelige træskadedyr i Danmark. Borebiller angriber typisk ikke tørt og varmt træ, men f.eks. bjælker i kældre, loftsrum og andre steder fugtige miljøer. Små bunker af boremel omkring flyvehullerne er tegn på aktivt angreb af borebiller. Borebiller bør ikke forveksles med rådborebiller, som angriber træ, der allerede er angrebet af svampe, f.eks. af gul tømmer svamp.

Myrer kan gnave i træ og bygge bo i træet. Hvis der er tilstrækkeligt mange myrer, kan fugt fra myrernes aktivitet medføre svampeskader.

Pæleorm og pælekrebs angriber træ under havvand. Forekomsten af pæleorm og pælekrebs er afhængig af vandets saltindhold.

Alger, begroning og bakterier

Alger og anden begroning som f.eks. mosser har meget lidt skadelig effekt og kan gro på flader, hvor der både er fugt og sol.

Bakterier kan angribe vandlagret træ, som f.eks. søjler, der står under vand. Bakterieangreb er ikke synligt og medfører, at træværket har et større vandoptag.

TYPISK FOREKOMST

Råd og svamp forekommer typisk i træværk, mens visse svampetyper som ægte hussvamp også kan angribe murværk. Råd- og svampeskader forekommer almindeligvis disse steder:

- Ved indmurede bjælker el. lign.
- Fugtigt murværk
- Tagværk helt ude ved spærfod eller tagrem
- Tag- og bjælkeværk i forbindelse med huller i taget
- Trækonstruktioner, lige over en sokkel, lige under eller over vinduerne og på diverse dækbrædder, vandbrædder el.lign.
- Bag nedløbsrør og disses holdere, ved dryp fra tagrender m.v.
- Ved materialesammenstød mellem træ og murværk eller træ og træ, som ikke er tætte.

Teknologisk Institut har udarbejdet nedenstående skema, som viser en oversigt over typiske forekomststeder for den enkelte svampetype:

Svampes forekomst	Udv. træ	Vindue	Kælder	Etagedæk	Tagkonstruktion
Ægte hussvamp		(X)	X	X	X
Gul tømmersvamp			X	X	X
Hvid tømmersvamp			(X)	X	X
Korkhat	X	X			X
Barksvamp	X	X			
Tåresvamp	X	X			

UDBEDRING AF SKADEN

Det er vigtigt at sikre sig, at man opdager hele angrebet, så det ikke kan udvikle sig i f.eks. skjulte bygningsdele. Det kan være nødvendigt at åbne op til bjælkelag etc. for at bestemme angrebets udstrækning.

Ved angreb af ægte hussvamp, som er hurtigvoksende og aggressiv, skal man være særligt opmærksom på, at angrebet kan have spredt sig vidt. Både træværk og mørtelfuger i murværk vil skulle udskiftes. Myceliestrengene fra ægte hussvamp kan søge langt ned i jorden, så det kan også være nødvendigt at afskære svampen under fundament, f.eks. ved etablering af en fundamentfugtspærre eller omfangsdræn.

Udbedring af skaden sker ved, at man fjerner det skadede materiale. Der arbejdes med en sikkerhedsmargen, det vil sige, at man afskærer det skadede stykke træ et stykke væk fra råd-, svampe- eller insektangrebet.

Som udgangspunkt anbefaler Slots- og Kulturstyrelsen disse sikkerhedsmargener:

Sikkerhedsmargen for fuldstændig fjernelse af svampeangreb	
Ægte hussvamp	500-1000 mm
Gul tømmersvamp	100-200 mm
Hvid tømmersvamp	250-300 mm
Korkhat	50-100 mm
Andre svampe	50-100 mm

Se evt. en mere uddybende beskrivelse af metode til udskiftning af bygningsdele i de faglige retningslinjer vedr. de enkelte bygningsdele.

Borehulsvanding

Efter udskiftning af det rådskadede træ kan der foretages en borehulsvanding, hvor borsyre eller borax i fast form deponeres i borede huller, som efterfølgende forsegles, typisk i endetræet, hvor man har skåret det skadede træ bort. Ved senere evt. opfugtning af træværket frigøres borsyre, der diffunderer ud i træet og fungerer som fungicid.

Bor er et grundstof, et halvmetal, der findes relativt små mængder af. Borsyre er en opløsning af bor i vand, som kan bruges til imprægnering. Borax er en kemisk forbindelse, hvor bor bindes til ilt og natrium, og kan bruges som aktivt stof i træbeskyttelsesmidler.

Afhængigt af koncentrationen af virkestof kan forskellige bor-produkter anvendes som forebyggende desinfektionsmiddel mod skimmel på træ og murværk (lavere koncentration), mod råd-, svampe- og insektangreb i træværk samt til desinfektion af murværk i forbindelse med bekæmpelse af ægte hussvamp (højere koncentration).

FOREBYGGELSE

Træets naturlige nedbrydelsesproces kan overordnet forhindres eller forsinkes på to følgende måder:

- Ved konstruktiv træbeskyttelse
- Med kemisk træbeskyttelse
- Varmebehandling af træværk

Konstruktiv træbeskyttelse

Ved konstruktiv træbeskyttelse forstås de konstruktive og bygningsfysiske foranstaltninger, hvorved bygningskonstruktioner i kraft af deres fysiske udformning beskytter sig selv mod klimatiske (vand og sollys) og biologiske (råd- og svampeangreb) påvirkninger.

Konstruktiv træbeskyttelse omfatter bl.a. det at lede vand væk fra konstruktionen ved f.eks. at alle opadvendte flader er skrån, at undgå vandfælder, hvor vandet kan opsamles, at vende træet hensigtsmæssigt, at lave udhæng, vandbrædder og dækbrædder, at holde træet løftet fra jorden og at skabe plads til luft og ventilation bag beklædninger.

Kemisk træbeskyttelse

Ved kemisk træbeskyttelse forstås behandling med træbeskyttelsesmidler, maling eller imprægneringsmidler. Kemisk træbeskyttelse omfatter altså alt fra træbjæere til trykimprægnering.

Kemisk træbeskyttelse kan supplere, men ikke erstatte, en konstruktiv træbeskyttelse.

Varmebehandling af træværk

Der findes andre og mere miljøvenlige former for træbeskyttelse, som f.eks. varmebehandling af træet. Med varmebehandling opnås en række fordele, der gør træet mere modstandsdygtigt på udsatte steder. Det kan være facader, terrasser, legepladser m.m.

Ved varmebehandling opnås en forøget holdbarhed, forøget formstabilitet, nedsat fugtoptag samt større isoleringsevne. Træet mørkfarves af behandlingen.

Grundet den større formstabilitet holder eventuelle overfladebehandlinger længere.

Fordelene ved varmebehandling opnås for de fleste nordiske træarter, som fyr, gran, lærk, ask, bøg og birk.

OPFØLGNING PÅ SKADEN

Efter et råd-, svampe- eller insektangreb er det vigtigt, at der efterfølgende føres kontrol med, om hele angrebet er fjernet.

6

PRINCIPIELLE AFGØRELSE OG UDTALELSE

I dette kapitel henviser vi til principielle klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement og udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn, der danner præcedens for vores generelle praksis.

AFGØRELSE FRA KLAGEINSTANS

Der findes ingen klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement vedrørende udbedring af råd-, svampe- og insektskader.

UDTALELSE FRA DET SÆRLIGE BYGNINGSSYN

Indholdet af disse faglige retningslinjer er forelagt Det Særlige Bygningssyn den 3. december 2020.

Der foreligger ikke generelle udtalelser om sager vedr. råd-, svampe- og insektskader fra Det Særlige Bygningssyn.

7

KILDER

Teknologisk Institut. (20. november 2000). *Teknologisk Institut*. Hentet 13. december 2019 fra Svamp eller råd: <https://www.teknologisk.dk/svamp-eller-raad/8799>

Teknologisk Institut. (u.d.). *Teknologisk Institut*. (M. Klamer, Red.) Hentet 13. december 2019 fra Artsbeskrivelser - Svamp og skadevoldende organismer: <https://www.teknologisk.dk/artsbeskrivelser-svamp-og-skadevoldende-organismer/aegte-hussvamp/8798>

8

LÆSEVEJLEDNING

BAGGRUND OG HENSIGT

Slots- og Kulturstyrelsen har i perioden 2018-2020 udarbejdet en række faglige retningslinjer for vores myndighedsbehandling af ansøgninger om bygningsarbejder i de fredede bygninger.

Retningslinjerne bidrager til at belyse Slots- og Kulturstyrelsens forvaltning af bygningsfredningsloven for offentligheden.

Formålet med formidlingen af de faglige retningslinjer er, at hjælpe bygningsejere og rådgivere til at fremsende en fyldestgørende ansøgning og samtidig give indsigt i styrelsens sagsbehandling.

De faglige retningslinjer er opdelt i kategorier, der omfatter forskellige bygningsdele, materialer og installationer.

INTRODUKTION TIL KATEGORISERINGEN

De faglige retningslinjer kan læses i sammenhæng med hinanden, da de fleste byggesager typisk omfatter bygningsarbejder, der berører flere forskellige emner.

Retningslinjerne kan også læses i sammenhæng med Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade om bygningsbevaring. De enkelte faglige retningslinjer er nummererede, og disse numre svarer til nummereringen af informationsbladene.

INTRODUKTION TIL TEKSTENS INDHOLD

De faglige retningslinjer består af en række kapitler. Grå bokse i brødteksten indeholder eksempler i tegning. Farvet tekst i brødteksten indeholder korte beskrivelser af hhv. fredningsværdier og signifikans, opmærksomhedspunkter i sagsbehandlingen og eksempler på betingelser, man kan finde i en afgørelse. Informationer i marginen understøtter brødteksten, og her finder man ordforklaringer, billedtekster og henvisninger.

HENVISNING

Find Slots- og Kulturstyrelsens informationsblade på slks.dk

SÅDAN LÆSES KAPITLERNE

Kapitel 1. Introduktion

Generel introduktion til de enkelte faglige retningslinjer.

Kapitel 2. Slots- og Kulturstyrelsens praksis

Beskrivelse af Slots- og Kulturstyrelsens nuværende praksis. Praksis revideres løbende på baggrund af principielle afgørelser og erfaringer samt udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn. Endvidere indeholder kapitlet information om støttemuligheder.

Kapitel 3. Ansøgningens indhold

Beskrivelse af, hvilket materiale en ansøgning typisk skal indeholde for at sagen er tilstrækkeligt oplyst og kan behandles.

Kapitel 4. Sagsbehandlingen

Beskrivelse af en række parametre som Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og opvejer i den enkelte sag, inden der træffes en afgørelse.

Kapitlet fungerer således som et sagsbehandlingsværktøj for styrelsens medarbejdere og som en ressource, der kan give ansøgere, ejere og rådgivere indblik i, hvad Slots- og Kulturstyrelsen vurderer og lægger vægt på i byggesagsbehandlingen.

Kapitel 5. Faglig baggrundsviden

Introduktion til læseren af væsentlige dele af den faglige baggrundsviden, som ligger til grund for Slots- og Kulturstyrelsens behandling af byggesager.

Kapitel 6. Henvisning til principielle afgørelser og udtalelser

Såfremt der foreligger principielle klageafgørelser truffet af Kulturministeriets departement eller udtalelser fra Det Særlige Bygningssyn, der danner præcedens for Slots- og Kulturstyrelsens generelle praksis, fremgår disse af kapitlet. Kapitlet opdateres løbende.

Kapitel 7. Kilder

Kildehenvisninger.

RÅD-, SVAMPE- OG INSEKTSKADER

Faglige retningslinjer for byggesager om udbedring af råd-, svampe- og insektskader

December 2020

Publikationen er udarbejdet af Fredede Bygninger, Center for Kulturarv i Slots- og Kulturstyrelsen

Kontakt: bygoplan@slks.dk